

Dirk Wynants, oprichter en mentor van Extremis nv uit Proven

Levenslang dromen, leren, ontdekken en groeien

Christina Van Geel - auteur, journaliste & radiostem

Mijn vader was schrijnwerker, hij had thuis zijn atelier. Eén van mijn eerste herinneringen is dat ik aan de schaaftank latjes van hem sta aan te nemen. Ik was een jaar of zes. De grote vakantie, dat was godganse dagen knutselen in het atelier van mijn vader. Ik maakte mijn eigen speelgoed: bijlen, speren en bogen in hout, skateboards uit notelaar, tot zelfs mijn eigen surfplank, waanzinnig. Dat atelier was mijn speeltuin. Als ik nu in een houtverwerkingsbedrijf kom, dan brengt die geur me helemaal terug naar mijn jeugd.

Dirk Wynants: Mijn ouders hadden hun handen vol met mij. Als puber rebelleerde ik tegen alles. Ik kon nooit aanvaarden dat de dingen waren zoals mijn ouders zeiden dat ze waren. 'Onze Dirk moet altijd met zijn kop door de muur', zei mijn moeder. Als zij zei: 'het is zwart' of 'het is wit', dan moest ik dat zelf ondervinden, zien of ze wel gelijk had. Dat is precies de attitude die je nodig hebt om een goeie ontwerper te zijn: niks aanvaarden zoals het is. Nu verstaan mijn ouders dat. Maar toen heeft dat wel voor conflicten gezorgd.

Ik ben grootgebracht in een gezin waarin géén risico's genomen werden. Als we in een goed restaurant waren gaan eten, dan gingen we daar de volgende keer weer, en de keer daarna opnieuw. Waarom riskeren dat het ergens anders tegenvalt? Ik doe net het omgekeerde. Als ik in China Chinese rode wijn op de kaart zie staan, dan weet ik dat de kans groot is dat het op niks trekt, maar ik zal het toch proberen. Dingen ontdekken is een rode draad in mijn leven. De beste manier om een nieuwe stad te leren kennen bijvoorbeeld, is er verloren lopen. Dwalen en je ziet wel waar je terecht komt. Zo kom je dingen tegen die je niet verwacht had.

Mijn ouders zijn een voorbeeld van goede bedoelingen, soms té goed. Ik heb van hen geleerd om mijn eigen kinderen meer vrijheid te geven. Ik stuur hen

naar buiten om ervaringen op te doen, ondanks alle zorgen die ik me soms maak.

Leven is leren

Leren, groeien, ontdekken: dat stopt niet op een bepaalde leeftijd. Mijn kinderen zijn afgestudeerd, en de eerste vraag die ik hen dan stel is: welke avondcursus ga je volgen dit jaar? Tot mijn dertigste zat ik minstens twee avonden per week op de schoolbanken. De jobs die ik de eerste jaren deed, heb ik ook altijd heel strategisch gekozen. Met als enige doel bijleren. Ik sta nu hier, en dàar wil ik naartoe. Wat heb ik te kort aan kennis om daar te geraken? Zo heb ik mijn grenzen telkens een stuk verlegd.

Het is een raad die ik iedereen wil meegeven: focus tot je dertigste op leren, op welke manier dan ook. Een grote Chinese ondernemer zegt het zo: van je twintigste tot je dertigste moet je leren, je bekwamen in een bepaalde richting. Van je dertigste tot je veertigste moet je ervaringen opdoen en zorgen dat je de basis legt voor wat je echt wil bereiken. Van je veertigste tot je vijftigste moet je consolideren, beginnen oogsten wat je gezaaid hebt. Van je vijftigste tot je zestigste staat je leven in het teken van kennis delen, waar je zelf ook weer wijzer van wordt. Van je zestigste tot je zeventigste kun je vanop afstand observeren en bijsturen. En na je zeventigste, tja, ga dan nog een cursus volgen of zo. (Lacht)

Toen ik met Extremis begon had ik nooit gedacht dat het ging lukken. Ik vond het hoog gegrepen, helemaal vanuit het niets een nieuwe collectie ontwerpen. Ik wist dat het een risico was. Maar iets niet proberen staat niet in mijn woordenboek.

Dat mensen uitgerangeerd zijn op hun vijftigste, daar kan ik niet bij. Ik vind het schandig. 'Den bouw' is een zwaar beroep, ja. Ik kan begrijpen dat dit op een bepaalde leeftijd lastig wordt. Maar laat ze dan wat anders gaan doen! Het systeem zit eigenlijk fout in elkaar. Na je studies zou je een jaar of vijftien moeten werken en dan weer naar school moeten gaan, je ervaring verdiepen of bijsturen. Dan weer werken, studeren, weer werken... Als mensen langer aan het werk moeten blijven, zal het ook nodig zijn om nu en dan een pauze en heroriëntering in te lassen. Anders kun je die pensioenleeftijd optrekken zo hoog als je wilt, in de praktijk zal het niets uithalen.

Dominant over de hele lijn

Ik ben een controlefreak en een muggenzifter, het is voor mij nooit goed genoeg. Een poosje geleden heb ik een persoonlijkheidstest afgelegd over mijn leiderschapstijl. Heel confronterend. Geheel tegen mijn verwachtingen in was mijn primaire eigenschap dominant, en

Bio Dirk Wynants

Dirk Wynants (*1964) studeerde Interieur en Meubelontwerp aan het Sint-Lucasinstituut in Gent. In 1994 richtte hij Extremis op, een bedrijf in de Westhoek dat innovatieve buitenmeubelen ontwerpt en fabriceert. Motto van het bedrijf: 'This is not furniture, these are tools for togetherness'. Daarnaast heeft hij zijn eigen designbureau dirk wynants design works dat ook voor andere bedrijven ontwerpt. Dirk heeft een designstudio en een leerstoel in Shanghai. Hij verzorgt er een volledige opleiding van vier jaar voor productontwikkeling. Dirk is hoppeboer, paardenkweker en vader van drie kinderen. Hij zit nooit stil en is eeuwig nieuwsgierig.

mijn secundaire eigenschap was ook dominant. Dominant over de hele lijn, in het kwadraat. Dat vond ik heel raar. Maar als ik achteraf de dingen begon te analyseren, ja... Eén van mijn grote kwalen is dat ik iemand niet snel een schouderklopje geef. Omdat ik het zélf niet nodig heb. En omdat ik de lat zodanig hoog leg dat je verdikke al hoog moet springen om dat schouderklopje te verdienen. Maar sommige mensen hebben dat wel nodig. Dus probeer ik daar rekening mee te houden. Ik ben ook niet de beste lezer van persoonlijkheden, mijn inschattingsvermogen van mensen is niet bijzonder groot. Ik heb iemand anders in dienst die dat wel goed kan. Elke sollicitatie verloopt dan ook via die persoon.

Inzicht krijgen in je eigen persoonlijkheid is een nuttig instrument om jezelf bij te sturen. En daar wordt de hele onderneming beter van.

Ik zal nooit zegen dat ik de beste ontwerper ben, de beste organisator, de beste coach of de beste manager. Maar ik ben wel één van de weinige mensen die al die verschillende dingen kan op een redelijk hoog niveau. Die combinatie maakt het verschil. En als ik me dan omring met mensen die al die dingen net iets beter kunnen dan ik, dan springen we nog hoger. Ik heb er geen schrik voor om mezelf te omringen met mensen die ergens beter in zijn, ik heb geen schrik om overschaduwd te worden.

It's the people, stupid

Op school heb ik geleerd dat alles wat commercieel is, vies is. Bullshit! Als ontwerper moet je feeling hebben met de markt. Die relatie tussen vormgeving en het ruime publiek heeft me altijd al gefascineerd. 'Human-centered design' is nu de nieuwe stroming. Nieuwe stroming? Komaan! Waar ging het dan vroeger over? Niet over de mensen blijkbaar. Nee, het ging over de ontwerper zelf. Design omwille van het design. Daarom dat er vroeger zoveel slecht design bestond. Het moest

er chique uitzien en aandacht krijgen, de ontwerper moest er mee op een podium kunnen gaan staan. Comfort en functionaliteit waren totaal bijkomstig. Ik heb mij daar altijd tegen verzet. Hoe kun je het grote publiek bekoren zonder de waarden te verloochenen die met design samengaan - creativiteit en innovatie? Dat is een interessante vraag. Het heeft toch geen zin dingen te maken die niemand wil! Commercieel succes maakt sowieso deel uit van goed design. Als iemand mij op een beurs komt vertellen: 'Meneer, die tafel van u, daar hebben wij al plezier aan beleefd', dat vind ik fantastisch.

Luiheid als kwaliteit

Veel van m'n design start vanuit frustratie. Neem nu terrasmeubelen. Die mooie sofa buiten op je terras, die kan niet tegen de regen: als het regent moet je er snel een 'bashke' over doen of vlug de kussens binnenhalen.

Eén van mijn grootste kwaliteiten is dat ik een enorme lui aard ben. Elke verbetering van mijn gemak is welkom. Daarom ga ik de dingen anders proberen te doen, efficiënter. En dus hebben we een sofa ontworpen in dekzeil, bedekt met mooie stoffen die aangenaam zijn om op te zitten. Als het regent plooi je die buitenstof gewoon weg in de rug, twee seconden werk. Geen gezeul met kussens of regenhoezen. Op dat soort idee kom je maar als je je vinger kunt leggen op het probleem. Het is soms veel moeilijker om het probleem te vinden dan het op te lossen.

Ontwerpen op zich is eigenlijk helemaal niet plezant, het is een heel frustrerend proces. Al die puzzelstukjes die in mekaar moeten passen: een ontwerp moet creatief zijn, innoverend, esthetisch, comfortabel, duurzaam en ecologisch verantwoord. Ik kan je verzekeren dat daar veel bloed, zweet en tranen aan te pas komen. Maar als alle stukjes van de puzzel in elkaar passen, dat is kicken. En hoe meer frustratie er aan een nieuw ontwerp vooraf is gegaan, hoe groter de verlossing.

Nooit eens niets doen

Ik ben een lucky bastard. Ik verdien mijn boterham met dingen die ik graag doe, met werk dat ik niet als werk moet beschouwen. Wie kan zich die luxe permitteren? Pas op, ik werk keiveel. Mijn vrouw klaagt soms dat ik er niet in slaag ooit eens niets te doen. Ik heb ooit mijn ouders meegenomen op vakantie, die mensen waren doodmoe achteraf van alles wat we waren gaan zien en bezoeken. (Lacht) Ik wil alles zien, alles proberen, alles weten, alles kunnen. Op dat punt ben ik verschrikkelijk gulzig. Ik heb leren valschermspringen en diepzeeduiken. Toen we ons huis aan het verbouwen waren, heb ik een kleine graafmachine gekocht, omdat ik wilde kunnen werken met zo'n ding. Nu ga ik Italiaans leren en pizza's leren bakken. Er is niks wat me niet interesseert, ik ben echt verslaafd aan input. Rust vinden, daar ben ik niet zo goed in. En als ik die rust zou vinden, wat moet ik daar dan mee doen? Ik zou daar heel onrustig van worden.

Onderweg naar wijsheid

Mijn grootste ambitie is een wijs man te worden. Als je een wijs man wordt, wil dit zeggen dat je lang leeft, anders heb je de tijd niet om wijs te worden. Dat je lang en gezond leeft, want je kunt maar wijs worden als je de mentale en fysieke luxe hebt om daarmee bezig te zijn. En wijsheid impliceert ook dat je blijft bijleren, dat je je kennis deelt en daarvan zelf weer wijzer wordt. In die ene ambitie zit dus heel veel vevat. De weg naar die wijsheid, dat is mijn grote drijfveer om de dingen te doen die ik doe. Ik heb nog wel een eind te gaan hoor, op die schaal van wijsheid, ik ben er nog niet. (Lacht) Ik moet nog veel leren, nieuwe mensen en culturen leren kennen, inzichten verwerven, ervaringen opdoen. Het zou heel erg zijn om te moeten zeggen: 'Godverdomme, ik ben nu 50 en ik heb alles geleerd in mijn leven.' Dat zou pas angstaanjagend zijn.

www.extremis.be